

UZASADNIENIE

Pozwem z 30 września 2014 roku M. P. wniósł o zasądzenie na jego rzecz od Skarbu Państwa Aresztu Śledczego W. - M. w W. kwoty 500.000 zł tytułem odszkodowania.

W uzasadnieniu powód wskazał, że w okresie (...) przebywał w Areszcie Śledczym W. M. w W.. Cele, w których przebywał powód były przeludnione, słabo oświetlone i pozbawione wentylacji; panował w nich zaduch i wilgoć. Ponadto cele okresowo były pozbawione dostępu do energii elektrycznej, a łazienka była dostępna jedynie raz w tygodniu. Powód podkreślił także, że w okresie kiedy był tymczasowo aresztowany (...) pozbawiono go prawa do nieograniczonego kontaktu z adwokatem. Natomiast (...) roku wskutek „tajemniczego listu” i rzekomego zagrożenia życia powód został wydalony ze szkoły do której uczęszczał i osadzony w warunkach stałej izolacji w Zakładzie Karnym w S.. Powód wskazał także, że ma problem z przysyłaniem korespondencji do Aresztu Śledczego (k. 2 - 4 - pozw).

W odpowiedzi na pozew pozwany wniósł o jego oddalenie i zasądzenie na jego rzecz kosztów postępowania, zaś kosztów zastępstwa procesowego na rzecz Skarbu Państwa - Prokuraturii Generalnej Skarbu Państwa.

W uzasadnieniu pozwany w całości zaprzeczył twierdzeniom pozwu wskazując, że wbrew wywodom powoda panujące w Areszcie Śledczym W. M. w W. były zgodne z przepisami prawa, w szczególności w zakresie metrażu, wyposażenia w sprzęt kwaterunkowy, dostępu do oświetlenia. Pozwany podkreślił, że przerwy w dostawie energii elektrycznej do cel były podyktowane względami racjonalnej gospodarki. W przypadku zaś gdy wymagały tego względy zdrowotne energia elektryczna była dostarczana do cel przez całą dobę. Również możliwość skorzystania z ciepłej kąpieli raz w tygodniu stanowiła realizację obowiązujących przepisów i nie narusza praw osadzonych. Fakt, że powód jako tymczasowo aresztowany nie mógł swobodnie kontaktować się ze swoim pełnomocnikiem również był zgodny z przepisami prawa. W odniesieniu do zarzutu przerwania nauczania powoda pozwany wskazał, że (...) do administracji Aresztu Śledczego wpłynęło pismo (...) Biura (...) Komendy Głównej Policji, z którego wynikało, że grupa przestępcza, (...) planuje zabójstwo osoby o nazwisku lub pseudonimie (...). W celu zapewnienia powodowi osobistego bezpieczeństwa podjęto decyzję o przerwaniu nauki i umieszczeniu powoda w Zakładzie Karnym w S.. Pozwany podkreślił, że powód był informowany o przyczynach takiego działania oraz o możliwości złożenia w tym zakresie skargi do Sądu Okręgowego w Warszawie (k. 39 - 46 - odpowiedź na pozw).

W toku postępowania strony podtrzymały swoje stanowiska w sprawie.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Powód odbywał karę pozbawienia wolności w Areszcie Śledczym W. M. w W. (bezsporne; k. 45 - notatka służbowa).

Cele w Areszcie Śledczym W. M. w W., w których przebywał powód, były w dobrym stanie technicznym, posiadały wystarczający dostęp do naturalnych i sztucznych źródeł światła oraz były wyposażone w odpowiedni sprzęt kwaterunkowy. Dopływ energii elektrycznej do cel był czasowo wyłączany, jednakże w sytuacjach podyktowanych np. względami zdrowotnymi energia elektryczna była dostarczana przez całą dobę. Osadzeni mieli zapewniony dostęp do ciepłej kąpieli raz w tygodniu (k. 45 - notatka służbowa).

9 września 2014 roku do Aresztu Śledczego W. M. w W. wpłynęło pismo (...) Biura (...) Komendy Głównej Policji, z którego wynikało, że (...) planuje, przy wykorzystaniu osadzonych w areszcie, zabójstwo powoda i poczyniła już w tym zakresie przygotowania. Po powzięciu powyższej informacji podjęto decyzję o przerwaniu nauki powoda w znajdującej się na terenie aresztu szkole oraz przetransportowaniu go do Zakładu Karnego w S. (k. 44 - pismo).

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie zgromadzonych w sprawie dokumentów, których prawdziwość nie budziła wątpliwości i nie była kwestionowana przez strony.

Sąd zważył co następuje:

W niniejszej sprawie powód zgłosił roszczenie odszkodowawcze w oparciu o art. 417 § 1 k.c. z zw. z art. 24 § 3 k.c. w zw. z art. 23 k.c., powołując się na fakt niezapewnienia przez pozwanego godnych warunków odbywania kary pozbawienia wolności. Podkreślenia wymaga, że dla ustalenia odpowiedzialności odszkodowawczej po stronie pozwanego konieczne było wykazanie, że wskutek bezprawnego działania lub zaniechania pozwanego doszło do naruszenia dóbr osobistych powoda, że powód poniósł szkodę oraz, że pomiędzy tymi zdarzeniami zachodził adekwatny związek przyczynowy (art. 361 § 1 k.c.).

W zakresie wskazywanego w pozwie przeludnienia cel, panujących w nich złych warunków kwaterunkowych oraz problemów z przesyłaniem korespondencji, powód, w toku przedmiotowego postępowania, nie przedstawił żadnych dowodów ani też nie zgłosił żadnych wniosków dowodowych, które okoliczności te mogłyby wykazać. Pozwany w całości twierdzeniom tym zaprzeczył. Nadto z okoliczności sprawy wynikało, że panujące w Areszcie Śledczym warunki odpowiadały wymogom i standardom, oraz realizowały zasady prawidłowej gospodarki (w zakresie dostarczania do cel energii elektrycznej). W świetle obowiązującej, zgodnie z art. 6 k.c., zasady rozkładu ciężaru dowodu należało zatem stwierdzić, że powód nie wykazał w tym zakresie zasadności swojego roszczenia.

Pozwany potwierdził natomiast, wskazywaną przez powoda okoliczność, że osadzeni mieli dostęp do ciepłej kąpieli raz w tygodniu. Wskazać jednakże trzeba, że zgodnie z § 30 ust 3 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 25 sierpnia 2003 roku

w sprawie regulaminu organizacyjno-porządkowego wykonywania kary pozbawienia wolności (Dz.U.), skazany korzysta co najmniej raz w tygodniu z ciepłej kąpieli. Oznacza to, że wymagany przepisami prawa standard został przez Areszt Śledczy wypełniony, w związku z czym w tym zakresie działanie pozwanego nie było bezprawne. Pozwany potwierdził także, że powód, w okresie posiadania przez niego statusu tymczasowo aresztowanego, był pozbawiony dostępu do aparatu telefonicznego. Podkreślić należy, że zgodnie z art. 217c k.k.w. tymczasowo aresztowany nie może korzystać z aparatu telefonicznego oraz innych środków łączności przewodowej i bezprzewodowej. Kontakt tymczasowo aresztowanego z obrońcą / pełnomocnikiem możliwy jest zaś wyłącznie w formie widzenia w areszcie śledczym (bez obecności innych osób) lub też korespondencyjnie (art. 215 § 1 k.k.w.).

Tym samym również w powyższym zakresie działaniom pozwanego nie nosiły znamion bezprawności. Pozwany wskazał również, że powód został wydalony ze szkoły, do której uczęszczał w trakcie pobytu w Areszcie Śledczym oraz przeniesiony do Zakładu Karnego w S.. Z okoliczności sprawy wynikało jednak, że powyższe działania zostały podjęte z uwagi na uzyskane przez pozwanego informacje, z których wynikało, że życie powoda może być zagrożone. W zakresie przerwania przez pozwanego nauczania powoda wskazać trzeba, że zgodnie § 16 pkt 1) rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości w sprawie szczegółowych zasad i trybu prowadzenia nauczania w zakładach karnych (Dz.U. 2013, poz. 1601) komisja penitencjarna może wycofać osadzonego z nauczania w następujących przypadkach zachowań zagrażających bezpieczeństwu zakładu. Pozwany podkreślił, że powód został zapoznany z przyczynami wycofania go z nauczania oraz pouczone go o możliwości złożenia na tę decyzję skargi do sądu, z którego to prawa, jak wynikało z okoliczności sprawy, nie skorzystał. Podstawą przeniesienia powoda do Zakładu Karnego w S. był zaś art. 108 § 1 k.k.w. z którego wynika, obowiązek podejmowania działań celem zapewnienia skazanym bezpieczeństwa osobistego w czasie odbywania kary. Ponieważ zgodnie z uzyskanymi przez pozwanego informacjami, zamach na życie powoda miał być wykonany z wykorzystaniem osób osadzonych na terenie Aresztu Śledczego W. M. w W., przeto zasadnym było przeniesienie powoda do innej jednostki penitencjarnej. Uznać zatem należało, że zarówno wycofanie powoda z nauczania oraz przeniesienie go do Zakładu Karnego w S. również nie było działaniem bezprawnym.

Ostatecznie stwierdzić należało, że z uwagi na nieudowodnienie przez powoda zaistnienia zdarzeń, które skutkowały naruszeniem jego dóbr osobistych lub też z uwagi na brak bezprawności działania pozwanego zgłoszone w pozwie roszczenie nie zasługiwało na uwzględnienie. Podkreślić również trzeba, że także pozostałe przesłanki odpowiedzialności pozwanego nie zostały przez powoda wykazane - w szczególności powód nie udowodnił, ani nawet nie wskazał, jakiego rodzaju szkoda została mu wyrządzona przez działania / zaniechania pozwanego. Jedynie na

marginesie należało wskazać, że w razie przyjęcia, iż powód w niniejszym postępowaniu wnosił o zapłatę z tytułu zadośćuczynienia za krzywdę wyrządzoną naruszeniem dóbr osobistych (art. 448 k.c. w zw. z art. 24 § 1 k.c. w zw. z art. 23 k.c.) z uwagi na niewykazanie zaistnienia zdarzeń, które skutkowały naruszeniem jego dóbr osobistych lub też z uwagi na brak bezprawności działania pozwanego, roszczenie to również nie mogło zostać uwzględnione. Wniesione w niniejszej sprawie powództwo nie zasługiwało zatem na uwzględnienie i podlegało oddaleniu, w związku z czym orzeczono jak w punkcie 1 wyroku.

O kosztach procesu Sąd orzekł na podstawie art. 102 k.p.c., zgodnie z którym w przypadku szczególnie uzasadnionym możliwe jest odstąpienie od obciążenia strony przegrywającej kosztami procesu w całości lub w części. W przedmiotowej sprawie, z uwagi na fakt że powód, w związku z odbywaniem kary pozbawienia wolności nie posiada w zasadzie żadnego majątku oraz dla uniknięcia bezskutecznej egzekucji przyjąć należało, że powyższa przesłanka została spełniona. Sąd postanowił zatem nie obciążać powoda kosztami procesu, w związku z czym orzekł jak w punkcie 2 wyroku.